

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendőek —
 — Maros-Vásárhely. —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ref. lelkészi lakás. —

VASÁRNAP

EGYHAZTÁRSADALMI KÉPES CSALADI LAP.

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.
 ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre 5 K — fill. Negyed évre 1 K 25 f.
 Fél évre 2 K 70 fill. Egy szám ára 6 fill.

TÁRSZERKESZTŐK
PAAL GUSZTAV,
 ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.
S. SZABÓ JÓZSEF,
 ref. koll. vallástanár Debrecen.

Kálvin János.

Életrajz, születésének 400 éves évfordulója alkalmára.
 Koch Ferencről.
 (Folytatás.)

Az egyház rendje a legszigorubb volt. Kálvin még keményebb volt, mint első Genfben való létekor. Egy példa mutatja. Egy leány megütötte szülőit, bevádolták; hasonló ütést nyerte a pásztorától. A házasságtörést halállal büntették. Szigorú ítéletek. Kálvinnak már ítéletre méltó hiba volt az is, ha valaki szent ének után világit énekelt. Egy leány amiért ezt tette: szülei megkellett, hogy korbácsolják! Az istenkáromlást halállal büntette. Mi azt mondjuk, hogy a lelki fegyelmet nem a hatóság kardjával, hanem Isten igéje kardjával kell, hogy fentartsuk. Kálvin olyan rendet akart, mint Istennél van. Gondolta, az erkölcstelen népen nem segíthet másképp csak külső szigorúsággal: mit kiterjesztett a ruházatra, a vacsorára járásra, az emberi, polgári élet legapróbb részleteire is a világi hatalom pálcájával.

Ez hihetetlennek tetszik, bele kell helyezkednünk Kálvin lelkébe, gondolkozásában s akkor utja, véleménye könnyen érthető. Az ő nézete, mint előbb említettük, Isten uralma volt ótestamentomi mintára. Isten országa a szív belső

részvételével vagy anélkül: „Legyetek szentek, mert én szent vagyok!“ Törekedett a gyülekezet külső és belső jóllétére, nemcsak, hanem mindenek előtt Isten dicsőségére. Nem minden ottlakó volt valódi Isten gyermeke, hogy Isten akaratát szívesen tette volna, hanem sokan csak külsőleg voltak keresztyének, belsőleg az Urtól messze voltak, ezeket törvénnyel kényszerítette a bűn kerülésére és hogy szentül eljenek. Nem mintha Kálvin a törvényesen kényszerített szent életet valódi keresztyénségnek tekintette volna, hanem azt hitte, hogy ezáltal Isten tisztelete az ellenkezőknek az Ur iránti engedelmességre szorításával: Isten uralma nevedik. Az ő példája nem az új testamentomi Krisztus egyháza volt, bár az is nagyon becses, amilyenek ő jelentette: minden egyház igazán újjászületett tagjai képezik a Krisztus testét, miről Pál mint titokról szól. Hála Istennek, hogy e titok napjainkban Isten népének világosabban hirdettetik.

Soha sem szabad felednünk, ha valami idegenszerűnek tetszik Kálvin életében, hogy ő csak Isten akaratát akarta tenni, nem félt a harctól, önmegtágadástól, a haláltól sem. Sokszor megmutatta.

Leginkább megmutatta Genfben szigorú kormányzatában. Látta a rettenetes romlottságot, csak nagy javító eszközöktől remélt javulást.

Nem szívesen engedelmeskedtek a genfiak. Még egy oly tartományban vagy városban, hol császárhoz vagy királyhoz voltak szokva, talán inkább engedtek volna, de ott, hol köztársaság lévén, uralomhoz nem voltak szokva: nem csoda, ha nem engedtek is. De Kalvin megett Kalvinnál nagyobb volt. S ott is, hol leginkább nem szerettek semmi uralkodást, ott is kellett, hogy engedjenek, mikor Kalvin megvívta a harcot. 14 évig harcolt nemcsak szigorú rendjéért, hanem valódi Isten országáért is. Ezek az emberek a testi szabadságot is hirdették: libertinusoknak is hívták.

Nem beszélhetjük el egyesekkel való harcot, csak nagyjában. 1546-ban a libertinusok feje Gruet Jakab a veszthelyre kell, hogy menjen, amiért a bibliát szidalmazta. Ez a savojai herceghez fordult segítségért Kalvin ellen. A tanács is félt. Kalvint is féltette, mert nagyon ellene voltak ingerelve. Kalvin élete nem egyszer forgott ily veszélyben. Mikor legönzletlenebb szeretetben fáradozott Genfben, akkor is gunyszidalom kísérte: Kainnak nevezték. 1547-ben volt harca a legkritikusabb. Mint győzte le Kalvin a felizgatott tömeget, melylyel tehetetlen állott?

A felizgatott tömeg ellene zudult s a tanács ellen, tetre mentek. Az uton dühöngve vonultak Kalvin ellen és a tanács ellen. Kalvin közéjük állott s azt kérdezte: „Vért kívántok? ontsátok az enyémet!“ A tömeg meghökkent. Kalvin megegyszer Genf iránti nagy szeretetéből szólt. Emlékeztette, mikor elment Genfből, hogy kívánták vissza. „És most megakartok ölni?“ Hangzott mindenfelől: „senki téged meg nem öl, senki nem bánt“. Ezen bátor fellépésével csilapította le a támadást. Ez történeti igazság.

De még nem volt béke, a gyűlölet még nem aludt ki, a libertinus párt még teljesen nem volt legyőzve. Ekkor lépett a protestantizmushoz Bolsec barát, ügyes vezér, ki Kalvin ellen a legellentétebb szidalmakat szórta. Miért is a városból elkergették. Most újra heves harc következett. Legnagyobb veszélyek tornyosultak a reformátor felett. Az tűnt ki, hogy a városba semmi bizalom iránta. 1553-ban megtörtént oly esete, hogy ha feltétlen határozottsággal meggyőződése mellett nem áll: száműzetésbe kellett volna mennie. Bizonyos Ber-

thelien nevű embert a konsistorium 1 és fél évig kizárt az urvacsora vétetből; Kálvin nem akarta hagyni, hogy urvacsorát vegyen, de a libertinus gondolkozású elnök Perrin akarta hagyni. Jött vasárnap. Mindenki várta szorongva a harcot, ha Kálvin nem ad a templomban annak az embernek urvacsorát. De Berthelier önkényt visszavonult Kálvin újra győzött. Ekkor történt a már említett szomorú eset is Servet Mihálylyal (1553-ban), ami Kálvin s theológiája győzelmét jelentette, de életére árnyékot vetett. De mint említettük, Kálvin úgy ezt, mint mindent, életébe Isten dicsőségére tett.

1555-ben következett Kálvin Isten-uralma, kormányzata, végleges győzedelme Genfben.

A gyengült libertinusok még egyszer felázadtak, de teljesen tönkre tétettek. Ezek azért gyűlöltek, mert a beköltözött idegeneknek sok polgári jog megadását ellenezte, akik az adófizetés mellett ezen hitbéli meggyőződéshez és szigorú erkölcsökhöz is hozzá kellett hogy szokjanak.

1555. május 18-án látta az evangélium teljes győzelmét. Kálvin magasztalta az Urat: „Az Ur megsegített, ahol a szükség legnagyobb volt, ott a legkevesebb hiányzott, az ellenség leveretett, teljesen szabad kezünk“. A béke is teljes volt s Kálvin élete munkája, mely a külső harcban nem szünetelt, a békében tovább folyt. Kálvin harcias munkájával sokat foglalkoztunk, most még a békés munkásságáról írunk pár szót s azután békételjes hazamene-
teléről.

(Vége következik.)

Uttravaló gyanánt.

— *Gidófalvy Pistanak.* *) —

És száll veled, száll a vonat
S látsz viruló országnat;
S utazásod céljához érve:
Lelsz egy hatalmas szabad népre,
Nemzetre, mely ur önmagával
S kincstára, lelke telve gazdasággal.
Hol az igaz műveltség napsugára
Ragyog minden ház ablakába.

* Az Uj Idők-ben megjelent e szép költeményt Szabolcska Mihály, dr. *Gidófalvy István* kir. közjegyző családjának régi barátja írta abból az alkalomból, hogy a kir. közjegyző fia, ifj. *Gidófalvy István* gazd. akadémiai hallgató a nyári vakációra Angolországba utazott tanulmányútra.

Hol törvény és alkotmány nem mese
S nem frázis a nemzet önérzete.
Látsz majd csodákat élmélnodva,
Igaz valósággá változva,
Jólétből, fényből, kulturából.
Milliók mesés szorgalmából!

És szertejárván, míg bejárod
A boldog, szép szigetországot:
Hazagondolsz majd szomorun.
S mikor nem látja senki,
Szemedből egy könnyűt törölsz ki!

— Én édes fiatal barátom,
Csak hadd ragyogjon szempilládon
Az a könnycsepp, ne szégyened,
Amelylyel megsíratasz bennünket.
Szegény nyomorgó nemzeted!
És azután szent esküvéssel
Acélozd meg ifju szivedet,
Hogy ezután még lángolóbban,
Még százszor jobban szereted;
Mert elhagyott, mert elmaradt,
Mert legárvább az ég alatt!

Szent az a könny, szent az a bánat,
Amelylyel így siratod meg hazádat,
Mert tette készit, versenyre éget.

— Ez a könny hozzon vissza téged.
S növeljen uagygyá anyád örömére!...
Mert szánni és dolgozván égni érte,
Sőt megsíratni is szabad hazánkat,
Csak gögösen, divatosan lenézni
És kicsufolni szegény és gyalázat!!

Mit cselekszel Isten országáért.

Az okos, értelmes ember sokat tanulhat a nálánál alsóbbrendű teremtményektől. Az élelem után futkosó hangyák, a zümmögő méhecskék mind azt tanítják, hogy az embernek szorgalmasnak kell lenni, munkálkodni kell, míg napja fenn vagyon. Egy lelkész épp arról beszélgetett egyik barátjával, „hogy az állatokban mily sok nemes s követésre méltó tulajdonság van, a mikor szemükbe ötlött egy selyemhernyó, amely szövögette, készítette gubóját. „Látod“ mondá a lelkész barátjának, „mily csodálatos tehetséggel ruházta fel a Teremtő ezt a kis állatot; mily pontossággal, szorgalommal készíti gubóját. Ettől a kis állattól is mennyit tanulhatunk. A kis hernyó, mikor elkészül fáradságos munkájával, nem fog megpihenni, hanem tovább is fog munkálkodni, mert ha a hernyó semmit se tenne, akkor a kis gubó a hernyónak nem otthona, hanem koporsója lenne. A kis hernyóból csak úgy lesz szép pillangó, tündöklő szárnyakkal

csak úgy szállhat a nap ragyogó fényében, ha kis otthonában nem nyugszik, hanem abból előtör.“ Látod, folytatá a lelkész, „nekünk is így kell cselekedni. Ha megtaláltuk Jézus Krisztust, a bünből ő általa kiemelkedtünk, nem szabad megpihennünk, hanem otthonunkból ki kell menni, másokat is Jézushoz kell vezetnünk, másokért is kell munkálkodnunk, mert munkálkodás nélkül lélekben nem növekedhetünk.“

Igen, Isten országáért mindnyájunknak munkálkodni kell s nemcsak a lelkészeknek. A keresztyénység első hirdetői nem voltak papok, hanem egyszerű emberek, kik mikor megismerték Jézust, megismerték azt a lelket, ki Jézusban lakozott, elmondották rokonaiknak, ismerőseiknek s vitték az örömhirt házról-házra, község-öl-községbe, városról-városra, egyik országból a másikba. Pál apostól, ki a keresztyének legkiválóbb előharcosa volt, mesterségére nézve sátorcsináló volt. Csak a harmadik s negyedik században keletkezett a papi rend.

A reformátusok a 15-ik században ez ellen is kikelték s mindenfelé hirdették, hogy minden ember, a ki keresztyén az egyuttal pap is és kötelessége barátai, ismerősei körében hirdetni az Isten országát, az Ur Jézus Krisztust. A mult története tanítja, hogy háborukban a győzelem főképpen attól függött, hogy milyen volt a hadsereg szelleme, hogy vajjon a közkatonák is lelkesedtek azért a célért, a melyért küzdöttek. A mi hazánk története is mutatja, hogy mikor a közkatonák is lelkesedtek a célért, akkor kis csapatok is csodákat műveltek a nagyszámu ellenséggel szemben. Mi keresztyének is csak úgy reményelhetjük, hogy hazánkban, városainkban, községeinkben kevesebb lesz a bün, nyomor s tisztább lesz a társadalom, s több szeretet fog lakozni az otthonokban s az emberek lelkéből is távozni fognak a rossz indulatok, irigység, harag, fősვნყenség, civakodás s békeség, szeretet, hit költözik az emberek lelkébe, — ha minden egyes keresztyén, legyen az bárki, férfi vagy nő, ifju vagy öreg, szegény vagy gazdag, hirdetni fogja az ő környezetében az Ur Jézust Krisztust, vallást tesz ő róla s csak így fog elközeledni az Isten országa mindjobban a földre.

Egy asztalos mesterember beszélte egy lelkésznek, hogy mennyire káromkodott s mily istentelen életet folytatott, mielőtt megismerte az Ur Jézus Krisztust. Elbeszélte, hogy felesége, ki buzgó keresztyén nő volt, az vezette az Ur Jézushoz. Eleinte elhívta vallásos összejövetelekre, majd odahaza olvasott fel részeket a Szent Írásból ugyannyira, hogy nek is kedve jött megismerkedni a Szent Írással s kezdte olvasni, mindjobban belemélyed s ezután megtalálta az Ur Jézus Krisztust beszélte, hogy mióta megismerte a Jézust, milyen boldog ő s családi életük is mily boldog és békés. A lelkész azután kérdezte a mesterembert, hogy vajjon tesz-e valamit, hogy mások is megismerjék az Ur Jézust. „Igen“, mondotta az

asztalos „ismerőseim körében említem, hogy a boldogság útja a Jézus Krisztus s nem a dobzódás, részegesedés, de nagyon megszorít, hogy az emberek oly keveset törődnek saját boldogságukkal, üdvükkel; sokkal még beszélni sem lehet komoly dolgokról.“ „Az igaz“, válaszolt a lelkész, „hogy az ember sok süket fültre talál, s az emberek életmódja a gondolkodó embert lehangolja, de azért nekünk nem szabad elcsüggednünk, mert az evangyeliom épen a bűnösökért van, s a Jézus is a bűnösökért jött e világra. Kedves barátom, hogy az ön munkájának kevés az eredménye, az ne csüggesse, mert hogy mi is az ön munkájának az eredménye tulajdonképpen, azt se ön, se én nem tudhatjuk, hanem egyedül a jó Isten. Annak nagyon örülök, hogy ön munkálkodik, mert ez a fődolog. Azt magam jól tudom, hogy emberekkel foglalkozni, embereket a Jézushoz vezetni az nem könnyű dolog. Meg kell ismernünk az embert, kit Jézushoz akarunk vezetni, s az egyik embernek csak tejet adhatunk, a másiknak már must, mint Pál apostol mondja, különféle emberekkel különféleképpen kell bánnunk s ezt nekünk lassankint kell az életből megtanulni. Csak arra kérem kedves barátomat, hogy legyen erős hitében, legyen mindig tisztában azzal, hogy hova is akarja vezetni felebarátját s a mi a fő, imádkozzék felebarátjáért s kérje Isten lelkét, hogy erősítse meg önt s segítse munkájában, mert a mi nekünk lehetetlen, az Istennek lehetséges s kérem tanulmányozza az Ur Jézust, hogy hogyan nyerte meg Jézus Andrást, Pétert, Nikodemust, Zakaust, a samariabeli nőt s a többi a Szent Írásban említett személyiségeket s hogy miként munkálkodtak, hogyan nyerték meg az embereket az apostolok.

Egy ízben az evangyeliom terjesztésére gyűjtést rendeztek s egy szegény munkás ember 5 forintot adott. Társai elesodáltak ezen, mert tudták, hogy ő is nehezen dolgozik a napi bérért s vagyona nincsen. Megkérdezték őt, hogy tud adni 5 forintot, mikor ő oly szegény ember. A derék ember így válaszolt: En a beszéd mesterségéhez nem igen értek, másokat nem tudok jól tanítani, de óhajtom, hogy Isten országa terjedjen, szóval, beszéddel nem sokat tudok tenni, épen azért a két karom munkájával segítem elő.

Hát te, kedves olvasó, tettél-e már valamit az Ur Jézusért, Isten országáért? Szóltál-e egy szót is annak érdekében? Egy vasárnap este fővárosunkban egy korcsma előtt ment egy férfi feleségével. A férfi be akart menni a korcsmába, bár már látszott rajta, hogy eleget ivott, a nő visszatartotta s hívta haza, a férfi azt válaszolta: „Mit csináljunk otthon?“ Az ember valószínűleg unatkozott otthonában s főleg a társaságért, szórakozásért igyekezett a korcsmába. Hány meg hány férfi, család van, a kik azért mennek a korcsmába, hogy ott szórakozzanak, mert odahaza unatkoznak s hány család ment. ily módon

tönkre? — Nem jól esne-e szivednek kedves olvasó, hogy ha olyan embernek, ki szórakozásért siet a korcsmába adhatnál hasznos olvasmányt, beszélhetnél vele a Szent Írásról s az Ur Jézus Krisztusról. Hány családot tehetnél ezáltal boldoggá! — Ha még nem tettél semmit az Ur Jézusért s az Isten országáért, akkor kezd meg ma, keresd az utat, módot, hogy ismerőseie is megismerjék, hogy a boldogság, békeség, szeretet útja az Ur Jézus Krisztus s hogy nincsen más név e földön az ég alatt, mely által megtartatnánk, csak az ő neve.

Isten ígéje.

Az első dolgot először.

Máté VI. 33; I. Móz, XII. 7-8; Máté 8. 22.

Jó volna, ha minden ember az első dolgot tenné meg először. Jó volna, ha a keresztyén ember, mielőtt valamihez hozzáfog, jól megnézné, hogy a másodrendű dolog miatt nem hanyagolja-e el az első? Ha az első dolgot nem tesszük első helyre, akkor a második dolog nem kerül a második helyre. Ha nem jó helyre tették a fundamentum első követét, egy kő sem lesz jó helyen abban a fundamentumban.

Honnan tudjuk meg tehát, hogy melyik az első dolog? A legeslegelső dolog bizonyára az Ur akarata. Ezt kell első sorban megcselekedni. Azt, ki az urat őszintén szereti, annak az Ur világosan megszokta mutatni, hogy mit kíván tőle első sorban.

Egyik ilyen első dolog az Ő igéjének szorgalmas olvasása. Az Urnak mindennapra van a mi számunkra valami nevezetes igazsága, a mit meg kell tanulnunk ma, hogy hasznát vegyük másnap.

Másik ilyen első dolog az imádság. Aki reggel mindjárt az Urhoz emeli buzgón a kezét, az békeséggel kulcsolhatja azt össze este.

Harmadik ilyen első dolog a Krisztusról való vallástétel. Ha vallást nem teszünk róla ma, lehet, hogy már holnap nem lesz rá alkalmunk.

Aki ezt az első három dolgot teszi az első helyre, annak soha sincs kétsége a felől, hogy mit kíván tőle az Ur akármely percben. A kinek életét az Ur szerelme kormányozza, s a kinek életében első helyen az Ur szerelme áll, az tapasztalni fogja, hogy az Ur kézen fogva vezeti oda gyermekeit azokhoz a dolgokhoz, amelyeket első sorban kell megtenniök. És milyen jó, hogy ez így van! Mi magunktól alig találánk meg! Mi bizony szeretnénk nagy óriási dolgokat véghez vinni, hegyeket mozgatni, diadalokat aratni; az Ur pedig odavezet bennünket a kicsiny apró-cseprő, jelentéktelennek látszó dolgokhoz, a melyeket mi észre sem vettünk, pedig oly közel vannak hozzánk.

Idetartozik például az, amit egy angol közmondás igen jól fejez ki: „charity begins at home“, azaz, hogy a keresztyén szeretet otthon kezdődik. Mit ér az olyan családapa, aki a családját elhanyagolja, akár mennyit jár is aztán a keresztyén összejövetelekre? Mit ér az olyan leány, aki odahaza durcás, nem segít szívesen az édesanyjának, akármilyen lángolón tud is imádkozni a fogadástartéti órán? Mit ér az olyan diák, aki evangéliumi összejövetelekre ugyan eljár, de tanulásában hanyag? Mindenkire van példa elég, s bizonyára ezek közül egyik sem kell az Urnak.

A kínaiaknak van egy közmondása, a mely azt mondja, hogy ne legyünk hosszú rudra tűzött lámpások. Ilyen hosszú rudra tett lámpások azok, akik ott vannak mindenütt, tesznek-vesznek mindent, csak a legközelebbi kötelességeiket nem akarják meglátni.

molván az Istennel való egyesség, békesség, az Istennek jelenléte futóvá és az Istennek szava rettegővé tevő az embert, példa Adám és Éva I. Moz. III. 8. Manóah a Sámson afia, Birák XIII. 12. Esa. VI. 5. (5. lap.)

A félelem s lelkiismeretnek vádja, mert az ember, ki az eset előtt örömmel hallgatja vala az Isten szavát s társalkodik vala Istennel, már halván az Isten szavát, fél, mely miatt a kertnek fáai között rejtegetik vala magukat, halván az Istennek szavát, I. Moz. III. 8—10. (8. lap.)

A két feltámadás. Az első. A lelki felsejelenés vagy feltámadás, mely akkor létszen, mikor az ember a bűnből és az eretnekségből megtér. Erről szól Idvezítőnek Ján. Ef. V. 25. és Szent Pál Ef. V. 14., mely első feltámadásnak is mondatik. Jel. 6. 2. Szól

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Könyörögjünk az Urnak, hogy mi mindenkor a hozzánk legközelebb levő kis körben világíthassunk először. Az Ur ezáltal a kis kör által majd tovább terjeszti a világosságot nagyobb körökre. Tehát legyen a jelszó: az első dolgot először!

Kegyesség útja.

Szemelvények Szalmárnémeti Mihály „Halotti centuriá“-jából.

Az eset előtt ember Istennel békességben s egyes-ségben él vala, Esa. XXXII. 17. s az ő felséges szava örvendezteteti vala az embert, de az eset után felbo-

a testi feltámadásról, mely létszen cz utolsó napon, mikor a meghaltak a porból feltámaenak. (22. lap.)

Az ember élete. „1. Ékes virág, Jób XIV. 1—2. Esa. XII. 6. 2. Árnyék, Zsolt. 103. 12. 3. Pára, Jak. IV. 14. 4. Hirtelen elmuló szél, álom, Job. VII. 7.“ (35. lap.)

Valamikor virágot látsz kertedben, vagy a mező-ken, így gondolkodjál: Istenem mely szép virág ez, de ha a napnak hévsége ezt megsüti, leesik, elrothad, ilyen az én testemnek állapota. Bizony mindjárt megalázod magadat, mert ehez hasonlítja Isten életedet. 2. Valamikor testednek árnyékát látva s eszedbe jut hogy ahoz hasonlított életed, bizony világi gazdagságban reménységedet nem helyeztetted.

Mit teszen megtartatni? 1. Idvezülni, így vétetik ez a szó Csel. XV. 11. és XVI. 31. Erre nézve is mondatik az Ur Jézus, megtartónak: mert minden hívőket idvezit. Tis. II. 13. (49. l.)

A hely, a hol volt a halott és a honnét vitettetett temetni (Luk. VII. 12., 13.). Ez volt Nain városa, az hová Idvezitőnk akkor mégynen vala, V. 11. és a honnét hozták ki temetésre: melyből eszünkbe vehetjük, hogy templomokban és városokban temetkezni, nem volt a régi Atyáknál szokás: mert Ábrahámnak is mezőn volt temetkezési helye, I. Moz. XXII. 23. Idvezitőnk is a városon kívül temettetett, de mostan babonás-képpen, az emberek templomokban kívánnak temettetni: kik életekben a templomot nem igen gyakorolták. (94. lap.)

Jaj énnekem mostan: mert az Ur egyik bánatomra a más bánatot adott, Jer. XLV. 3. Igaz beszéd és hitre méltó (Nulla calamitas sola). Egy nyavalya nyomoruság sincs magánosan: mert mint széltől megháborított tengeren, egyik hab a másikat követi: úgy e világon egyik jaj a másikat, egyik nyomoruság s bánat a másikat követi az emberen, ezt bizonyítja Dávid, Zsolt. XHI. 8. Jel. XII. 14. Példa erre a szegény Jób: mert az ő külső javaiban való bokros kárai el nem mulhatnak, míg az ő szerelmes gyermekeinek egyszersmind lett szomoru halálokön való keserősége s bánatja elérkezik, Job I 24—20 stb., melyek alatt ily keservesen panaszkodik: Csendességben valék, de az Isten megronta, én reám rohan s edgyik nyavalya a másikat ott éri, Job. XVI. 21., 24. (105. l.)

Az ő fiát kesergő személy: Szerelmes fiam, édes fiam Absolon. Kicsoda siratja itt (II. Sam. XVIII. 33.) az ő fiát? Dávid király siratja pártütő és harcon megöletett Absolon fiát, minek utánna annak halálát néki megvitték vala. v. 32., 33. Mi az oka, hogy Betsábétól született gyermekének halálán nem sirt Dávid? Nem siratta a kis gyermeket, noha az ő bűneiért halt a meg, Az Isten fenyegetése szerint II. Sam. Ull. 14., mert tudta, hogy az idvezült, azért mondja vala: én megyek ő utánna, v. 23. az Absolont pedig siratta, nemhogy ő tőle megfosztatott, hanem 1. magát s az ő bűneit siratta Dávid, az Absolon halálában. Siratta Absolont 1. mert tudta, hogy poenitentia tartatlanságban holt meg, nem adatván az harcon poenitentiára való ideje. (111. l.)

Mit ért a kapukon es miképpen győzik meg azokban az ő ellensegeket a magzatok? (Zsolt. CXXVII. 3—5.) Az ó testamentomban a kapukban szoktak vala törvénykezni s tanácskozni: a kapukon érti, az Atyáknak s Anyáknak gonosz akaróinak, tanácskozásokat, melyekkel a kegyes Atyákat s Anyákat hitekben, nevekben s javokban igyekezik megkárosítani, kik ellen a jó magzatok erejekkel, böicsességekkel, vénségre s gyámoltalanságra jutott szülejeket megtaltalmazák. Ugy hogy a légyen a Dávid szavainak

értelme: miképpen a vitézek tegzekben tétetett nyilok által győzik meg, reájok igyekező ellensegeiket, úgy a jó s kegyes magzatok által oltalmazzák a szülők ő magokat. Mint Lamech mondja Noe felől, I. Moz. V. 29. és Noemínak mondják vala, az ő bárát, unokái felől, Ruth. IV. 15. (119 lap.)

Mert ilyeneké a mennyeknek országa? Mintha mondaná, ne ítéljétek ezeket méltatlanoknak, az én hozzám való jövetelre: mert nemesak azoknak kell én hozzám jönni, kik öregek és az én tudományomat bevehetik, vagy a kik betegek és gyógyulás nélkül szükkölködnek; hanem mindazoknak én hozzám kell jönni, a kiké a mennyország, minéműek ezek a kisdedek. Kérd. Miért nem mondja ezeké a mennyeknek országa; hanem azt mondja ilyeneké? Azért nem mondja ezeke, hogy ne láttassék az öregeket kirekeszteni a mennyországból: mintha csak a kisdedeké volna a mennyország, kik az Istennek törvényét cselekedet szerint való vétkekkel meg nem rontották; hanem azért mondja „ilyeneké“ 1. hogy ezzel megmutassa, hogy azoké az Istennek országa, a kik benn vannak az Istennek frigyében. 2. Hogy valakik az öregek közül idvezülni kívánnak, az ilyen kisdedeket kell követni.“ (136 lap.)

Fizessünk elő a VASARNAP-ra.

Egyháztársadalom.

A görgényi egyh. megye f. hó 19-én d. u. 3 órakor az egyh. megye tanácstermében (Szászrégen, papilak) Kálvin-ünnepélyt tart a következő tárgysorozattal: 1. Ének. 2. Elnöki megnyitó: Pataki Dénes lelkészegyesületi alelnök. 3. Kálvinról felolvas: Farkas Károly pókakereszturi lelkész. 4. A genfi ünnepélyekről felolvas: Kovács László koronkai lelkész. 5. Szavál: Ökrös Péter szászrégeni ref. tanító. 6. Hymnus. Este 8 órakor nyári multság.

Templomozás Szováta fürdőn. F. év július hó 25-én Szováta az „István szálló“ főépületi nagytermében református istentisztelet tartatott a következő műsorral:

1. I. dicséret. Énekelte a gyülekezet, hármoniumon kísérte dr. Agyagási Károly, kir. tanácsos, főorvos. 2. XC. Zsoltár. Énekelte a gyülekezet, hármoniumon kísérte dr. Agyagási Károly. 3. Ima. Tartotta Csekme Ferenc, görgényi egyházmegyei esperes. 4. Közének. Énekelte Sándor Mariska, a kolozsvári konservatorium növendéke, hármoniumon kísérte dr. Agyagási Károly. 5. Egyházi beszéd. Tartotta Csekme Ferenc esperes. 6. Hymnus. Énekelte a gyülekezet, hármoniumon kísérte dr. Agyagási Károly.

Mondanom sem kell, hogy minden szereplő derekasan megállta helyét s oly szép sikert ért el, hogy a közönség valósággal el volt ragadtatva. Különösen Csekme esperes költői lendületű, gyönyörű szép imája és a XXIII. Zsolt. alapján tartott magas színvonalon álló, eszmékben, gondolatokban meglepően gazdag beszéde tett nagy hatást. Rokonszenves szónoklatával mindvégig lekötötte mindnyájunk figyelmét, magával ragadta az egész közönséget, úgy, hogy templomozás végeztével alig győzte fogadni a köszönet és elismerés nyilvánításokat.

Dacára annak, hogy a megelőző nap estvéjén Anna-bál volt, oly nagy s oly diszes közönség gyűlt össze, miszerint már csak ez is kétségtelenné tette, hogy addig is, míg Szovátán templom épülne a fürdőtelepen református istentisztelet tartása óhajtható és szükséges.

Jó volna hát, ha az illetékes marosi egyházmegye hatósága valami uton-módon gondoskodnék arról, hogy jövőben a fürdő saison alatt minden vasárnap tartatnék református istentisztelet.

Ez semmi nagyobb nehézséggel nem járna, tekintve, hogy e mozgalom élén nem kisebb ember áll, mint dr. Agyagási Károly, kir. tanácsos, főorvos, kít az Isten református egyházunk javára soká — soká éltesse! Szovátán, 1909 július 26. Egy jelen volt bekecsalji pap.

HIREK.

Olvassuk rendszeresen a Bibliát.

(Heti utmutató a Biblia-olvasáshoz.)

Imádkozás.

1909 AUGUSZTUS 16 Hétfő Egy meg nem hallgatott imádság. V. Móz. 2: 23—29.

17 Kedd Az Ur akarata szerint való ima. Ján. 14: 13, 14; 15: 7. 16; 16: 23—27; Ján. 5: 14.

18 Szerda A feltétel. Márk. 11: 20—26.

19 Csütörtök Hífből való imádság. Jak. 5: 13—18.

20 Péntek Mikor imádkozunk? Ef. 6: 18; Zsid. 4—16.

21 Szombat Pál imája — mint példa. Ef. 3: 14—19.

22 Vasárnap Két oktatás. Máté 6: 5, 6; 18: 19, 20.

Miért nem hallgattatnak meg egyes imák?

Beszélgj csodálatos meghallgatásokról a bibliából s életedből.

Miért kell megbocsátanunk?

Szószerk a szabad ég alatt. Nemrégiben London egyik külvárosában szószerket állítottak fel; felirata szerint azok számára készült, akik nem akarnak a templomba menni: ezekhez odamegy a templom. E helyen nemcsak vasárnapon, hanem minden hétköznap estéjén is van istentisztelet és sokan jönnek olyanok, akiket templomban sohsem láthatna az ember.

A „Vasárnapi Ujság” augusztus 15-iki száma azokat a bontásra kerülő érdekes régi pesti házakat veszi sorra, a melyekről mostanában sok szó esett. A cikket a képekhez Zuboly írta. Vannak még képek e számban a barcelonai forradalomról, az egyiptomi strucentyészetről, Japánból, vízbefulók mentéséről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Szaboleska Mihály két szép verse, Nagy Lajos novellája, Daniel Lesueur új regénye. Egyéb közlemények: Junius' cikke az 1809-iki erdélyi insurrekcióról, tárcacikkkel híres hamisítókrol, nevezetes régi könyvgyűjtőkről, tárcacikk a létrol s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkroniká”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

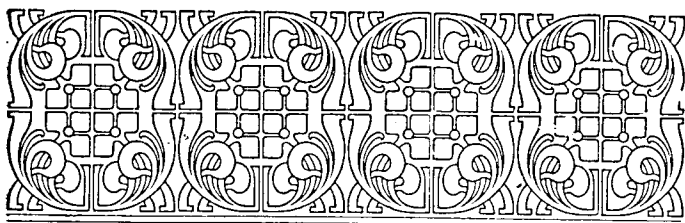
Világ folyása.

Svédországból. Messzi fönt Északon, a svédek hallgatag országában most nagy fölfordulás van. A munkásság letette a munkaeszközöket s egy országos sztrájkban próbálja ki erejét a gyűlölt polgári társadalommal szemben. Annyiszor elmondottuk már ezeken a hasábokon véleményünket az osztálygyűlöletnek erről az erőszakos formájáról, hogy igazán nem volna érdemes már több szót vesztegetni. De ez a svédországi sztrájk oly különös tanulságokat rejt magában, hogy nem kárba vesztett fáradság egy pillanatra gondolkozni felette. Mert az a mód, ahogy a svéd polgári társadalom a sztrájk veszedelmével szemben védekezik, fölötte jellemző. A nagy zürzavar közepette ugyanis a csöndesvérű svéd polgárság nem vesztette el a fejét, nem kiáltozik államhatalom, rendőrség után, hanem *fölveszi a szociálisták által letett munkaeszközöket és hábozás nélkül vállalja magára az utca-söpést, a lámpagyújtogatást meg mást.* Egyszóval megmutatja a svéd polgári társadalom, hogy megtud élni a maga emberségéből is. Csakhogy a svéd társadalom erős evangéliumi alapon fundáltatott.

Hirdetések

felvételnek

a „Vasárnap” szerkesztőségében.

Mi a „Vasárnap” célja?

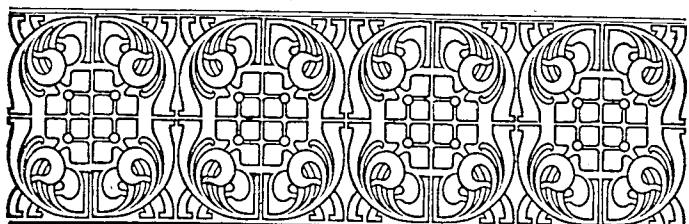
A „Vasárnap” célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és szerető magyar és első sorban derek református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen,

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra”?

A „Vasárnap” előfizetési díja egész évre 5 korona, félévre 2 korona 50 fill., negyedévre 1 korona 25 fillér. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap” kiadóhivatala címére Marosvásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. számra elküldjük. A megrendelést célszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni. Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elő. A „Vasárnap” jutányos áron hirdetését is elfogad.

Főmunkatársak:

- Bedőházi János orsz. képviselő Maros-Vásárhely
Dávid Gyula ref. lelkész Élesd
Dr. Dekáni Kálmán ref. tanár Maros-Vásárhely
Domby Lajos ref. lelkész-esperes Gyula, Békésmegye
Dénes József ref. lelkész M.-Bölkény
Dr. Gidófalvy István kir. közjegyző Kolozsvár
Kenessey Ida Kolozsvár
Király Béla ref. lelkész H.-Bodon
Molnár Imre ref. lelkész Bardóc
Szuhay Benedek ref. lelk. és egyh. m. főjegyző Sajókápolna
Szentmiklóssy József ref. lelkész Rákóczi-falva
Dr. Szász Károly árvaszéki bíró Maros-Vásárhely
Ifj. Szücs Károly Matócs, Szathmármegye
Zih Sándorné Berettyó-Ujfalu
Tárkányi György ref. vallástanár Kolozsvár
Trozner Lajos ref. koll. tanár Maros-Vásárhely
S. Váradi Albert ref. theol. Kolozsvár
Uray Sándor ref. felső leányisk. vallástanár Debrecen

Uj! Uj! Uj! Uj!

Mindent a magyar közművelődésért.

Maros-Vásárhelyi Közhasznú Takarékpénztár Részvénytárs.

Maros-Vásárhely, Szentgyörgy-
utca 18. szám (Saját ház.)

Azért alapítottatt, hogy tiszta jövedelmét a magyar nemzeti eszmék támogatására, egyházak, iskolák és emberbaráti intézmények állandó segélyezésére fordítsa.

Takarékbetétek után tiszta 5% kamatot fizet; vagyis: a tőkekamat-adót is az intézet fedezi.

Kölesőnt nyújt váltóra, betáblázásra igen előnyös kamatláb mellett. 40—0 224

A Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet Székelyföldi Vezérképviselése.

Agrár Takarékpénztár Részv.-Társ.

Maros-Vásárhelyt.

Fiók-intézetek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztur, Székelyudvarhely.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona

Takarékbetétek: 8 millió korona.

A takarékossgot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon **házi takarékperselyeket** izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingylen** bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megtakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltlanul elköltse, könnyen ellentállhat.

Ha legalább egy korona a perselyében összegyűl, szíveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megtakarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzgyűjtés újból kezdődik.

Agrár Takarékpénztár r. t.
M.-Vásárhely